

743

K34/109

D Maphoto

P 1-80*

743

743

AM/5/100

Dalson Maphoto

MONITOR

K34/109- rec 19/9/45

EXERCISE BOOK SKRYFBOEK

18

NAME
NAAM

A. Maphoto

CLASS
KLAS

SCHOOL
SKOOL

Uitkyk Public School

Registered No. 513/31.

743

Dalson Maphoto 1

Khudu le lexokobu.

pp. 1-80

K34/109

Kxalé, kxalé xobe xona le lexokobu la
 xo rata kudu xo kitima ka tsatsi le le ngwe
 la hlakana le khudu. "Lare a^{re} šiane" "Khudu
 yane xo loki hi thoxa kesaitukisa, khudu ya šala
 e ~~fi~~ fiha fiha bana ba yona tseleng ya xo
 šiana yona ya khuta fela lexokobu la sehloko
 -mete ngwana ya a re areye, lexokobu la ~~fi~~
 thoxa la fofa khudu yane xopa xopa fela lexokobu
 la fela le šia khudu. lexokobu la thoma xo
 opela lare: ngwana mma-ma khudu nka mošia
 xwaxwa nka mošia ngwana mma-ma khudu nka
 mošia xwaxwa nka mošia xwaxwa nka mošia,
 ka mošia ke le pele xaxwe xwaxwa le xokobu la
 le sa reyalo la bona khudu e kitima pele e re:
 O re ngwana mmama khudu wa mošia wa mošia
 a le pele xaxo, O re ngwana mmama khudu
 wa mošia wa mošia a le pele xaxo, lexokobu la
 nyana la thoma xo fofa e le xote khudu ye
 kxolo e khutile nnga mošate e le dinong

2743

K34/109

byale lexokobu la thoma xo apela kašana yela
lare kere ngwana mmama khudu ka mošia xwa-
xwa ka mošia ka mošia kele pele xaxwe
xwaxwa le xo-kabu le le lare le sanigalo khudu
ya tšwa sekgotheng ya thoma xo kitima ya re
o reng lexokobu la mebata khudu thoma
xo apela yare - Ore ngwana mmama khudu
ka mošia ka mošia a le pele xaxwe Ore
ngwana mmama khudu ka mošia ka mošia
a le pele xaxwe byale lexokobu la faya
la dia xore le apela e fihle kxanfi
byale le-xo-kabu la thoma xo apela kašana
khudu ya itukisa lare le Sare:- ngwana
mmama khudu ka mošia xwaxwa ka
mošia xwaxwa khudu ya tšwa ya thoma
xo kitima tša fihla setee batho ba
motse ba thabe la khudu kudu kudu
khudu yare xo bina ka kxorang
kxosi ya ba ya ala letata
khudu ya thoma xo apela
batho ba bitša batho bo hte

743

K34/109

8117

xco tlo binela khudu khudu morwa marape
 a šetše a sehle fetše khudu ya re-
 twa kudu lexokobu la bolawa ke kxaba
 la pale xa pelo lahwa khudu ya šala
 e itiya kxosi

Masilwane Mokgekolo

Kxale ka tšatši le le ngwe masima
 ne yo a be xa a disa dikxome barexo ke
 Masilwane a bona dipitša tše dintšhi di lokeletše
 a ya xotsona a kwa letšo lere masilwane
 khurumula dipitša a hwetša mokgekolo a
 šila letšoko ka le-mala a thšaba Mokgekolo a
 thoma xco mo kstimiša, Masilwane a timati
 me ~~mo~~ mokxe-kolo, Mokgekolo a thoma xco
 opele a re: - Le-~~o~~ twana la masilwane
 šele le yeta le xata xata dirite potwana
 la masilwane šele le yeta le xata xata dirite
 leotwana la masilwane šele le etale xata xata »

474

K34/109
byale mokxekolo a hama Masilwane a
lapile a nametše Sehlare byale Makel
Mokxekolo a rena sehlare ka leina e Se ripo
Masilwane a wa a sitwa oco tsoxa,
Mokxekolo a re mpopule ngwana-ngwana-ka
a bantšha Masilwane dithaba hoxole a
eta a saba Masilwane, Masilwane a ruruja
dirope, byale Masilwane e thoma oco oco
betha mokgekolo, Mokxekolo a thšaba
a le bile dithabeng tše ditula Masilwane
a re, oco fihla a bitša dimpya tša
Masilwane tša ocoxwe Mokxekolo a
namela Sehlare dimpya tša tša oco bo
na, byale mokxekolo a thoma oco dibola-
ya kabajonyo a re- fo kamakate fo
kamakate fo kamakate fo kamakate
byale Mokxekolo a difetša kamaka
tša hwa x. Masilwane a re
mpya tša mahana mpya tša mahana
mpya tša mahana mpya tša
Mahana tša tša

743

K34/109

S

tše dikxobo tše erexo ke dipere
 mokxekoto a thoma xape xape kopelo
 are - fo kamakate fo kamakate
 fo kamakate fo kamakate tša rulo ma
 maraxo a a ba hwa are - molae hwa
 a re - fo Masilwane o sete lenala
 la ka le le xolo o tha nthša dikgomo
 tše dintšhi. Masilwane a diseta a nthša
 dikgomo tše dintšhi a di-soka a ya
 xae natšo. Masilwane a ba kxosi.
 ya motše

Mmamonthse le khudu

“Mmamonthse are khudu are
 a peane” “byale khudu are eya
 khudu yare ke soitukiša” “Mmamonthse
 khudu ya napa ya ho-xa ya kkgga di
 thola tše pedi khudu ya boya yare are
 epe molete khudu ya napa ya thšena
 yare mola e thsane ya fata motete ko

6713

K34/109

thoko mmamonthse a e khupetsa ya xotsa
mollo ka xodimo mollo wa tona khudu
ya fosa lola ka molong mmamonthse
a re e tswa matlana a bo mo khudu
xe a thunya khudu ya boyela ya fosa
ye ringwe ya thunya mmamonthse a ho
xe a ya xae xe a baya leboxobe
a napa a khuputa ya xe e re tswa-
tswa tswa ya humana tsebe ya khudu ye
mmamonthse e swete "khudu ya re nna a
je ka swa ke swete tsebe e tee
khudu ya napa ya khupetsa mmamonthse
ya xotsa mollo xodimo" mmamonthse
a re mola a e swa a re a iyo iyo
nikepolle mokhudu "mokhudu a re
o sa topatopela merwana ya mmamonthse
ya re mola a swete khudu a mo epolla
ya monthsa ya mo hlo mola di naka
ya eli tseya ya ho xa a fihla
mokeng ye kholo nakana tsa bohlo
ya re byebye bye bo mmamonthse

743

K34/109

7

barile re ka Swe ke moka kwena ya napa
ya tšwela "ya re nko re bone nakana
tše tša xa xo ya thabela matsō ka bodibeng
ng khudu ya hloxa tšatši le lengwe ya ha
bodibeng ya humana kwena e rwabetše
ka rithe e yatlametse dintšhi die tšetše ka xa-
nong ya napa ya ithiba mahle khudu yatho-
xa kwena ya ~~ho~~^{tsoxa} ya bona e sa bone
"ya re mokhudu yewe e etla o patolle sese
mpatiteng khudu yatha "yare xo kwena ya
re nna xa ke ke ke la felela motho
"a re le beletla bohlaba tšatši kwena
ya lebetela xona mahlo a tibuloxa
"ya re nakana tša bohloko byebyebye
bo nna morithise barile re ka Swe
ke moka tau ya ha na nka nakana
tše tša xa di o re hitša ka re ke ka soding
"a re ke re ditwe ya thšaba natsō
khudu ya re tšatši le lengwe ya ya
ke soding ya humana tau e a-
hane ya e tiba mahlo khudu yatho

8713

K34/109

xa ya hoxa yare e satloxa ya twa.
tau "ere mokhudu wee etta o
mpatdlete se se mpatileng ya re mphe
dinakana tsaka ya efa yare tebelela
bohlaba tsatsi "ya re xe e lekelela bo
hlaba tsatsi ya bona, Mokhudu atseya di
nakana tsa xaxe atloxo aya nokenq.
a fihla ore nakana tsa bohlobo bye bye
bo mmamotse burile rekaswe babo
laile ke khudu tsa masecapa tladi ya
tla ya fihla yare nke ore ke bone
dinakana tsetsa gogo. tladi ya fofa ka
tsona ya fihla godimo le tsona, khudu
yare go segako yare nke ore kego.
namele o kiše godimo ka letata Molla le
yona wore keyaya ya dumela

743

K34/109

9

mmutla le Jan

kg le kgole xo be-xona le
tau ya makxalabye e bolawa
ke thala ka tšatš'i le lengwe
ya bona mmutla o rwa betše
ya o šikinya wa tsoxa
byale tau ya re: ke bolailwe
ke thala moisa wa xesa
mmutla wa re: ke ya ko wa
dihlang o rwa le dithata tše
dintš'i re the re axe le-šaka
byale tau ya phakisa ya ya
ya boya e dirwee, tša thoma xo
yaxa lešaka tša lefeta byale
mmutla wa re xo yona a re
epē motete tša epu motete o
xo moxolo-xolo tau ya tsera
keleketha

Mmutla wa ikhupetša ka mabu
hlaxo ya šala kxakala

10
743

K34/109

mmutla mamela thata ye te-
lete ya monyakang a thoma xo
xoeletša a re: diphōōfōtō ka
moka e hang le bone mēno
midile fase diphōōfōtō tša tša
dithšwene tša re: rena rea tloxa
Selo seo ke tau tša thšaba le
bana ba tšona, byale mmutla
wa tšwabela lešaka tau e la
thoma xo bo-laya diphōōfōtō tšela
ka moka mmutla le tau
ba thoma xo buwa tša dife ka ma
lea byale mmutla e be o ja
tša xo eta mmutla wa tloxa
maano

kelekotta

wa re:- xo tau a re a re
nifo tau ya dumela botse
ka moraxo mmutla thoma xaloxa
mekxopo ya diphōōfōtō tšela

743

K34/109

11

byale ba thoma xo a xa ntlo
mmutla wa rameia ka xodimo
tau ka fase byale mmutla ya
foloxa tau ya ya ka xodimo
mmutla wa nthša rama ye lexalo
tau ya re ketile xo bolaya ebe
ye sa rate xe mmutla o
ka ja tša makhura byale
mmutla ya nyaka Sepikiri sa
nhla ye tele. wa re: xo tau
nta seye mo mosebeng wa xaxo
tau ya frè e kumule kapela pela
mmutla wa koko tēla Sepikire
mosebeng wa tau byale tau ya
hwabohloko kudu ya rapela kudu
xore mmutla a kumule nta
byale Sepikiri Sela Saphula mosebeng
wa tau mmutla wa thakxala
kudu wa thoma xo kwero tau
keleketa

12 713

K34/109

rimutla wa nthša rama ye
kxolo ya makhura a manthši
tau a kwata kudu aye ke a
foloxa a twa bohloko a lla ka
bohloko a thšoxite sepikire se
swere ka bothata rimutla
fetsi dinama tšela kamoka xa
tšona rimutla a thothela dinama
tšela ka rithang ka moka a
beša a ija pula ya rapa ya tla.
ya na bošexo kamoka le mošexare
tau ya batho ya hwa rimutla
a e buwa a tšeya letlalo a
le a para a fetša dinama
tšela ka moka a tšoxa a Sepela
a humana diithšwene diapeite
byata byalwa diithšwene tša
thšoxa kudu se dibona tau
e tla xo thšona feela e
be e se ye kxolo e le ye
A ruyevingana keleketa

13

743
 mmutla wa seka tau wa fisa di-
 thšwerre ka byalwa wa re: huduwa
 kale . thš^wene ya huduwa ya muran
 -xa diatla ka moka le tse di-
 ngwe tša swa. wa fetela peje
 mmutla wa eta o opela o
 ne ke nna mmutla motona
 ke ya difenya wa humana phiri
 e ya nana ya wu ya xo nona
 wa fehla ware: phōfōlo ye ya
 ko o ifile ke mang? phiri ya
 rapela e thšuxele kuu kudu
 mmutla wa re hozamo phiri
 ya thšaba kudu ka lebelo
 e ha ere: tau di are thšwe
 nya mmutla y wa thoma opela
 wa ke nna mmutla motona
 ke a di fenyā ke fenyā phiri
 le tau ke ya di fenyā; ke
 fenyā phiri le tau ke ya di fenyā
 keleketla.

14743

K34/109

phire ya kwa mmutla o
sa opehi ya khukhu-ria ya
theyeletša fela phiri e be e
sa koo nwa xone ke mmutla
phiri ya thšaba xape ya
ya koo te mmutla wa thona
xo opehi košarua ya nala
wa re ke rina mmutla mota
na ke ya difenya ke fenya
phiri le tau ke a difenya
ke fenya phiri le tau ke a
di fenya phiri ya batamela
ya kitimela mmutla o la
mmutla ka xo thšoxa wa thšaba
phiri yare ke moraxo ya
thšaba mmutla a latla lefalo
leta la tau phiri ya letšeu
ya le epehi.

743

Mošimane

X34/109

le ngwana

15

Mošimane ba morona xore a
 we xa makxolo a xce a
 tšea ditloo bare xoyena o seka
 ba ya ja hoo a dumela a re
 nkaseje xce ale tseleng
 a re nna ke sa ditlwa xore
 byang aja e tee a borra
 di nupa tša xaxwe di xoler
 a bane ngana a yepa sehlare
 a se dia nitor a lokela ngwana
 wa xaxe ka xare xa phaxo
 a ya xae a sebakotše xe a ya
 xo diša a ya a diša xona
 fao xe a fihla a re: ngwana
 hlare sa makxolo nko lle re
 o hwe nngwe nne ngwana
 kutuya monula ke o lle re
 hwe nngwe nngwe a lla
 kelekella

16743

K34/109

a morthga a moleša dijo
a moxamela mafšik a di
publi tšabo ka ma tsatši
a ha a fudiša felo mo
ka tsatši le le ngwe motho
a re feta a kwa košana
e re: ngwana hlave Sa makxo
-le nko ke re so hwe
ringee ringee ngwana kutu
ya moxala ke o le re so
hwe ringee - ringee alla
a moxamela dipudi tšana a
raloka naje ngwana a ba a
šexa motho o la a ya xabo
mošimane yola a mmoneng
masexare a ba la o dišetša
ka - mo a boneng ka xona
kele - ketta
baho batho le motho yola
a ya a ba bonthša felo fao
ba opela košana ya mošimane

743

K34/109

17

ngwana a ka ba mantsi ka
kutano ya sehlane Sela baya
xae le bošexo byala ba semo
-tše Selo xosasa xe a ya xo
diša a tšea thšipyana ya xaxe
le bošobe bya xo o fa ngwana
wa xaxe a filila a opela
xape a re ngwana hlare
sa makroie ke o lle re xo
thwe ngeee ngeee a sekwe
selo ngwana se lle a se
-xona babo bamotse re

Keleketla

mašimane yo la a thala dipelo
alla tšatši ka moka a po
phš phšatla dithšipyana alla a
re ke a opela a sekwe selo
a ba a boela xae alla
kudu a seje tšatši ko
xe a dutše ka mothopeng a bešē

18
743

743

K34/109

elišu xone a kwe mušī
alle bare o Melang ngwana ka
ane kwe mušī ka fana
bare fetela ka fano a beše
sesu a bušī alle xape a
re ke kwa mušī kono nngaye
bašexa bommaxe ba mmitšā
ba re a reye kantton; o bare
kelekotta

a humana ngwana xaxa
a thekxala kudu a mo-xa-
mela dipudi ka matsatšī a
ba a xola ya ba mosadi
a ba a tšeywa
kelekotta

✱ masimane le ena
a nyala mosadi

743

Phine le

K34/109
mathibela

19

mathibela a re: a diši a bona
 phiri seta are: xo yona
 mpinele' koša, phiri yare e
 ha mpang, are: ke ha xo se
 xela nama phiri ya thoma
 yare: mathibela sarathšidi ke rite ke e
 petela ware phiri bina
 koša ke hare xo bina wa mpang
 ke ha xo se xela nama
 thšidi Santlexenene thšidi Santlexenene
 nene ke rite ke epetela wa
 re phine bina koša ke hare
 xo bina wa mpang keta xo se
 xela nama thšidi Santlexenene thšidi
 Santlexenene

keleketla

mathibela sara thšidi ke rite
 ke e petela ware phiri bina koša
 ke hare xo bina wa mpang

20743

K34/109

ke tla xosēxela nanna
thšidi Santlēxēnē nē thšidi
Santlēxēnēnē ke ne ke epe
-tela ware phiri bina kasa
Santlēxēnēnē thšidi Santlēxēnēnē
byalo mathibela a thšaba a seoa
byale phire ya temoza xore
mathibela o a fšexa ya
mo kitimisa monna wa bathe
a ranelai sehlare a ka
a rwobala xa dimoza sehlare phiri
le yona ya robala ka fase
bošexo monna wa batho a
wiša mokxopara phiri yare xo
thšaba mathibela a foloxa a thšabela
xae a fihla ka pela
a enēxela batho ka mo a
Sepetšexo ka xo-na.

743

K34/109
Barenyana baya dipheteng

21

Barenyana ba motse ka motse
ba kile ba hosa bare baya
dipheteng ba bitša le ngwana
wa kcoši ba sepela ba
sepela ba sepela ba fihla ebe
e le kcolē kcolē ba lapa
kudu ngwana wa kcoši are
a ne khutšeng. ba khutša
ba ne xo khutša bare a
ne epeleng makopē ba khupetša
mahlabeng le ngwana kcoši a le
khupetša la xaxe ba ya xo
topa dipheto ngwana kcoši a
topa tšē dibotse ba bo-ela mo-
naxo ba khupetša makopē a bona
ka xo utswa ngwana kcoši a se
babonē bahoxa ba h. xela la ngwana
kcoši mohlabe... ba ne xe
ba-le kcolē le dipheteng

22 743

K34/109

baletša makope a bona ave
lakatekae ba re: mahtabena
a mpheleletseng' baxana a ya
a le nosi a ba a fihla
xe a boya a hla kana
le lepōxo la re: Modiyadiya
~~ke tšwa bo kwena o tšwa pe~~
ye na ave modiyadiya ke tšwa
bo kwena ~~tolo~~ kele bet' ~~tobodi ya~~
Ka tolo nka-xo šopa ka yona
o ka hwa tolo tšatši wa se
le bone o yena tolo boxobe wa
se boke o yena tolo wa
fena nkoto o yena tolo
a feta a Sepela Sepela Sepela
a khutša a kwa lentšhu lere
modiyadiya o tšwa pe a
re modiyadiya ke tšwa bo kwena
ke lebetsej' ~~tobodi~~ nka ka
tolo nka xo šopa ka yona o

743

23.

K34/109

ka hwa tolo wa hwa wa e-
tšang o yena tolo wa fena
nkoto o yena tolo a feta
banenyana ba bangwe ba fihile
xa xe bare mongwe o ka e
ba re o ile ke ya xa koko
waxe nena rathoa ra haxae
a hlakana le taw. ya re
modiyadiya o tswape modiyadiya ke
tšwa bo kwena ke ^{tebetše} tolo-di ya ka
tolo nka xo šupa ka yona
o ka hwa tolo wa hwa
wa e tšang o yena tolo wa
fena nkoto o yena tolo
a feta a sepela a sepela
a sepela a hlakana le phofofo
ya xo fexisa ya ka lentšho
le lexoto wa modiyadiya o
tšwa pe modiyadiya ke
tšwa bo kwena tolo ke tebetše

24743

~~tolodi~~

K34/109

tolodi ya ka tolo tolodi ya.
tšupa baloi tolo nka xo tšupa
ka yona o ka hwa tolo wa hwa
wa e tšang o yena tona wa
fena nkoto o yena tolo tšatši
wa Selebōriē po phoofolo yela
ya mōso-nyetša a mela bona
mome ka maha ya šala e ne
ke phoofolo tšupa phoofolo e la
ka tolodi ya xaxa. ya
hwa kwa a fihla xae a šiša
babo ba moapeela meetše ba mo
pumutša a fola a mona kxoši
ya bitša koša ya dinaka ko
kxorong. batho battala kxoro ba
- hiša ngwan kxoši kxorong masoza
na a thiba masōrō a kxoro
baboya me banenyana ka moka
bale babe ba tšwaxo dipheteng

743

Bilwane K34/109
le mosadi

25

Kxale xo be le zona le kxosi
e na le rigwana e ba re xo
ke Bilwane tšatši le lengwe
baya košeng ya dinaka a bona
mozetsana e a morataxo le yena
ele morwedi wa kxosi a mošeya
yaba mosadi wa xa xe masoxana
ka maka xa yo tsoma ba bola-
ya bilwane mohlakoleng kaufsi le noka
baboya thopano ba seke ba butšiša mlothe
xe mosadi wa Bilwane a ya nokeng
onokura nonyana e re moxatša Bilwane
bilwane Bilwane xaxo Bilwane xaxo
o mohlakoleng, moxatša Bilwane,
Bilwane xaxo, Bilwane xaxo o
mohlakoleng ke xe moxatša xe a
tšeya nlokgabo wa meetse a o
topela marapo a Bilwane
keleketa

26743

K34/109

a humana e le xore ke yena
a tšea ka moka xa ona a
boya nao ka xosasa xo xo
ngwe le xo-xo ngwe a ne
kgohlo-kgohlo Bilwane tšoxa Bilwane
tšoxa ngwana xa hwe ngwana
xa hwe o a idiba a no dia byalo
ka mehta le ka mehta a bona
mokgabo o xola xosasa a thoma
ane kgohlo kgohlo Bilwane tšoxa
Bilwane tšoxa ngwana xa hwe
ngwana xa hwe ^{o wa} ~~o wa~~ idibala xosasa
mozadi a ~~huma~~ humana a tšoxile a
thakgala a boša ba ba xore BT
Bilwane oa phela a ba laadi'setša
kame ba sepetšexo ka xona le
xe ba nuntlaya tša fela mo.

743 monna le thala K34/109 27.

Monna yo o be a sena masadi
a dula a etee a diša mohlape wa
xaxa wa dikgoro ka mehla le
ka mehla o humana maxobe a
sa tsebe xore a pea ke mang
tšacsi le lengwe o humana boša
fiša a ja ka tšatši a labeta a
khuta kgaufsi a kwa thala
ye nngwe / ya ntl e yela fase
a bona e sa-toxa masadi a kiti-
ma ka lebelo a e swana a e
rapela xore e se sa šatoxa
e nape e be masadi wa yona
ya nnetša xore o se ke ya lexo
senene xa mpeta nka xo —
mela xa xeso monna wa
batho anapa a e kella a seša
Sokala kudu e bere le mchume
keleketla

28743

K34/109

tšatsi le lengwe a hlaba kgomo
a fa batho di namanya tše di nyer
-nyar mosadi wa xaxe a fa
ba-sadi ba bangwe di namatše di-
kaolo ? tšo makhura a fa bangwe
maoto monna a bepelwa ruri
a bebat mosadi ka thoka
mosadi wa batho alla ka bohloko
efela humana setšwa lesilo la ma
-wela xodimo o mosadi a la
monna a motlo xela a ya bonno
bane ka o balaya mosadi
wa batho o tša xo hlaba
xe monna a boya ka xae
a humana mosadi a seko
a monyaka a se monone a
le be le la olitata a e bona
ar a e ra pēla
ya xarelela

743
143

K34/109

29

Tompola le Tompolane

Tompola e be ebe moxolo wa
Tompolane ka tsatsi le lengwe
Tompola le Tompolane bu
hloka xala ke ba thwandi ba
sona Tompolane o be a le
bohlale Tompolane e le šilo
tsatsi le lengwe koko wa
sona a ba abelana dimela
Tompola a lea tša xaxe
a se dinesa meetse le byang a
ditima tša a wa me lwa kudu
a kxona a. aibona xedi phala
ke tša moratša Tompolane
Tompola a tšea selepe a nena
dimela tšea Tompolane ka motša
Tompolane a aibuwa a tšea me-
kgopa a e lokela ka kinibaneng
a thoxa a hibile tšepang
keleketša

30
743

K34/109

a tšena ka metseng o rigwe
a humana mosadi ka fao
mosadi yla a re: ke wena mang
Tompolane are ke rina Tompolane
are o nyaka ka mono
Tompolane are ke nyaka
tša xaja mosadi are Monna
waka xanyake barina ka mo.
Tompolane are: mpe di go ke
se. Mosadi a fa Tompolane
di go tšela ka moka xa tšona
~~Monna~~ Monna a napa a ha
a fihla xa mosadi a re
di go tša ka di tae mosadi
a re di be dite ka mowe
ntong Tompolane a ba o khuti-
le ka maloteng a xaxe
Monna a kora Swatta
Swatta - Swatta
Swatta Swatta

743

31

K34/109

a. Sepela a ya xma kowa
malobeng a humana matho
a seke a butšiša leina la xo
xe xe a thoma are:
dijo tšaka dilwe ke mang
tompolane are xe o ka
tšatša kinebane ye ka thšelele
ke ha xo botšša xone ke mang
kelekella
monna yala a e tšatša
tompolane are dija
dilwe ke mekgapa eo
o e bina xo pe xala xo,
tompolane a thoxa a ya
xae tempola a manna.
monna are oe tšere kae
tompolane are mekgapa
kou toropang a se xoneke
-la tempola a bolaya dipere tša
xae ka maka a di buwa

32 743

K34/109

wa a yo tekisa bamoswana
bare mekgopa e nekišwa e
onile barumetara a hoxa
a tšae a fihla a bolaya
mokhekolo tonopolane a moiša
tonopang are a se a fihla
a bona banenyana sedibeng
are mēšeng meetse are
xuwešang koko fela xa kerebotse
le mo sikinye kuudu bare
koko, koko, koko a se kwe
bamosikinya hoxo ya nipeša are
balabolaya koko waka bamorapera
batla - tša kaniki ka xauta
a tšo meša xae tonopola
a duma are dihumane byang
are ke nekisi koko abolaya
koko waxe a ya tonopang
a fihla are kerekisa koko
bamoswara ba molokela tononkong.

743

Mašilo wa bo-xwē oya kae

K34/109

33

Mašilo o ya boxweng o na le
patta wa ba kgoverana xe
a le tseteng a bona Sekhale
Sa mmilō a futa mabilo a ja
a futa a mantšhi a eta a ija
a thoxa xe a le kxole le mmilō
a kwa selo se re mašilo.

ntete mašilo ntete se ya boxwe-
ng a le noši se ya le thapo ya
bilo mašilo ntete mašilo ntete
Se ya boxweng a le noši se ya
thapo ya bilo mašilo are pha-
phara a tse nthša seatta ka
kanapeng a fu humana thapo ya
lebilo a e lahlela mahlakung
a Sepela a Sepela a Sepela
ya thoma xape ya re mašilo ntete
mašilo ntete Se ya boxwe a le
noši se ya le thapo ya bilo

34 713
a

K34/109

a e tšeya a e la hlela ka
petšeng a Sepela, Sepela a Sepela
a re a šetše a le Kaufši
a thoma yare mašilo ntete
mašilo ntete Se ya boxwe a le
noši Se ya le thapo ya
bilo mašilo ntete mašilo ntete
Se ya boxwe a le noši Se
ya le thapo ya bilo
a e tšeya a e kgatla a
e šila a thosa a e noši a e
a fihla boxweng a tšwa seto
Se balela xosenene a e swana
a betša ka lešo baa la ritto
a robata, bošexo a ya bo
ya xape a o thusa ya
ya tšena ka kanopeng a o
pela xape a thšaba

743

munutla le phuti

K34/109

35

munutla wane xophuti are lemu
 Phuti a xaria are nna
 ketta phela ka naba
 munutla wa lema kudu
 o bayala eli hae tsameh
 kamoka phuti a ha a di
 utawa munutla a taya
 ka letala: a etanya le-oto
 /kelle/ Keleketla
 Phuti ya fopa ya ma
 kudu are
 iyo iyo iyo
 munutla ye io
 ke ya scora pela
 munutla y wane o satopatopela
 merwana
 Phute yane: Kabohlale
 yane phutu phutu
 phutu phutu

36
~~38~~ 743

K34/109

mumee mume mmutla wa
e tanyolla o sêxa wane
ke ma mmutla
motona ke a difenya
ke fenyâ phuti le
tau ke a difenya
ke ma mmutla
motona ke ya difenya
ke fenyâ phuti le
tau ke ya difenya
phuti ya boya ka moso
ya ja ditlao ka moka
ya tanywa xape xape
mmutla wa e esa ka
selaga phuti ya ba ya
bolawa ke selaga e lla
mmutla yaba wa e bolanya
o sêxa
mmutla ya e ja.

743

banenyana baya K34/109
kgonyeng

37

barienyana ba motse ka mota
 batho xa ba eya kgonyeng
 xe bale tseleng niokgadi
 a kgola ke lefika a la
 a topa mafika alephsatta ka
 ona motgatsane a motthikisa
 ba feta bafitla kgonyeng
 ba nyaka dikgonyeng ba di-
 bona ba boela xae mathapama
 xe bale kgole le felo fao
 ba bona thaba ye kgalo
 ya mafika a magolo
 batho ma xo la ka bohloko
 xe ba fitla ba humama
 lesupi fao thabeng yeo.
 ba thoma xo opela
 košana ya xo kweša
 bohloko
 keleketha

743

K34/109

39

bale ba xo se phšatle lefsiba
ba fetā e le bošego
mokgadi a thoma itseitse
fetoga itseitse
a wa vaxa ka nna
itseitse o mogile ka
mokgadi itseitse
mokgadi le mokgatšana
itseitse fetoga
ba aba ba naba la
thabeng bošego ba borra
xo se sana selo
ba hura hunulla matsua
ba hoga baya gae
ba borra molwana
ore lau lau lau
lau lau
ba ya xo-ona
ba hwetsa mokgekolo
keleketla

40
43

K34/109

bone koko ba dumollong
balothsa mokgekolo a ba a
mogela xa botse barobela
xona mokgekolo xa ba robetse
a fisa motoko aba tšela
bare wo re longwakeng
are kedithšithšidi tša fana mo
ba lala ba reab bosexo ka
moka xosasa toxa ba dutše
xona mo mokgekolo are ke
Sayo ryaka dikgoruyi
mo monjana yatha ya ba
hoba ba e pelo merere
mobaš šoningo gona ka mo
ka mokgekolo ge a boša
a humana xoseina mlotho
a ba bitša a kwa meriri
e a naba are ke bera
a ba a f hwa.

743 *leo*

K34/109

41

lesoxana le nmonyana

o ho kwa Phaladi are:
mašubutšwana kamoka
a mo hlatela are nkane
Phaladi a ala dihlaba a hlaba
thedi are krate kgale
boxolo-xolo xo be xona le
lesoxana la seithati la se-
tsiba & Saphutš ye hsetika ye
boya o be a rata xo nyala
ngwa-neriya o mobotšana
a dula naye mofeng a tee-
mosešana eo o be a paleše
masoxana a motse kamoka
ka xe ba palešwa ke seo a
senyakaxo o be a rata xo
fiwa mosese wa tau
byate lesoxana leo
keleketša

42 743

K34/109

ka xo rata mosetsana eo
la yo tsoma mokopa o
metala ya tau ya mokocabye
la go dina mokotla la tsena
ka xare xa wona la ya
la itira tau y mokgalabye
a tšea letsoku a le hlabela
ka xare xa mokotla o la
a hoxa xae a hlwa a sepela
a fihla ditauing bošexo
a dula xodimo xa sehlane
xo sasa ditau xae di mona
tša mmamatamela tšare tau yešo
tšai thabisana nae tša ba tša
yo tsoma mathapama tša yo
robala di bena le tau yešo
kelekella

xo sasa tša hwetša kgokong e
e robetše tša e balaya
mek mola di ibe tša xo

743

K34/109

43

a re hlatšeng madi tša
re re the re bone xene
khōse nama ya kgokong
byale monna yola a phakiša
a koma letsoka lela &
xe dilau di hlatša madi
yena a hlatša letsoku
ditau xa di ekatša le moxa
xone ke mabu fela
xe ese / launyana bela
xosasa xe diboya xotsona
tša boela tša dina byale
byale ka maabane
byale tawana yare xo
elitau tau xasetau
tša e bethatšane ke tau
yeso
tawana ya homola
yare ke lau mang
heleketla

44 743

K34/109.

ya thoma xape yare o
tau ya moroko mpeng
tau ye xasetau ye
ke tau seka motla
tau ye asetau ye
ke tau seka motla
tau ya moroko mpeng
ka moso e Hoja makgolo.
lala lautele lala lautele
ditau th tšane mošimane
tena o ne makoko tau ye ke
tau ye šor xosasa xe dio
tsoma tau ye yare ke a
Larela ke sitwa oo ya lele na
tša e Hozela xae keruoka
ya šala e swana tau ya
~~motoko~~ mokgokolo ya
e bolaya a nthisa mphaka
a wala a bo^{ya} mokgopa
keleketla

743

K34/109

45

a hloca le ena a
ya xaye ditau xe di bo
ya tsa hwetsa lau ya xo
banya e se xona le
mokekolo a se xona
lawema ya ke le boditse
byale ditau tsa thoma xo
6-ta mohlala monna yo
la e kom wa xo thsaba
le mokgopa wa tau a
humana ditšene di e thwa
monuba diane

Pho, kxetkxethēe
yera are banna le di
hatla le se ke lane
Pho kxetkxethēe

les ne

Pho pho
Re ja nakgolo wa tau
; keletla

46743

K34/109

ditau tšela tšai xo leita mahlaka
tša kwa dithšene dire

phō, phō, phō

Re ja makgolo wa tau
ke moka xwa thoma ntwa
e kgolo ya ditau le ya di
- thšene ka baka le makgolo
wa ditau xe ele monna
yola a filha xae xabo-
tse a ~~in~~ tšeba xo nyakela
mosadi ka letlalo la tau
dithšene tša thoma xo
th thšaba ditau.

Sa mosela wa
nkwatana fase.

743

legakobu le legotto

K34/109

47

kgale kgale go be gona
le legakobu la mehlaka
le legotto la mehlaka
ka tsatsi le le ngue
tša tša kgary ka
meetse tsane wena dira
ntlo vna ke tla ding
melete ne bone yo a
togo kupa pula tša
dira melete le ntlo
le tsatsi ka mo ka tša
yo bitša pula thapama
nt tsane
le vna ba ka mokeng
manu a e tla
lenna ba ka mokeng
manu a e tla
Pula ya duara
kelekolla

LD 743

K34/109

batho iba ya oca ka moka
xabona legotlo le legokobu
tša Sela di opele dire
lenna baka nokeng
manu a e tla
lenna baka nokeng
manu a e tla
ya duma xape xape
ya thoma xona pula
legotlo la tšena moleteng
legokobu la tšena ntlong
pula ya na ya tšša
meletwana ya legotlo
la tšša le thšaba
le ya oca legokobu le
thapile le kgamile ke
meetse le thuthumela
le thugile la fihla
oca legokobu koko
keleketla

K34/109

743

legokobu la sekeve, la thoma
 mmpulebe rikoko-ba a
 xona le batelo rikokobo
 mpulebe. rikokobu
 mpulebe rikokobu a
 xona le batelo kokobo
 a xona le batelo kokobe
 legokobei la kua bohloko
 xe le e kwa morikare a
 lona lalla ka bohloko
 labula legotto la tšena
 le setše lenya ka xe hwa
 la thabobaxelwa la thoma
 xe bobela la re xosasa
 re tla thiba thiba
 mo le mo ka byang
 byang naka tša kwana
 pula ya kula bahloga
 ba ya mokeng xo
 kga byang netšo eo.

50 743

K34/109

legotto la kwa bohloko
lare tla epa melete
lago mela gae la fihla a epa
metwana ya lona ye
telle ya go eisa godimo le
fase legokobu la boya
le byang byo bo nthše
bgo bo botse bga xo
kgwahla la a ga ntlo
la humana legotto le
le feditše la le thabela
xe le feditše,
~~le go ko legokobu la~~
fetša la re tuu
legotto lare aneyo
nokeng tsa tlo xa tša
Sepela dile bile nokeng
tša humana batho ka
nokeng
kelekatta

743

K34/109

51

le na ba ka nokeng

manu a e tla

lena ba ka nokeng

manu a e tla

pula ya duma ee tla

lena ba ka nokeng

manu a tla

lena ba ka nokeng

manu a e tla

ya duma xape

ya thōba xona tša thōba

thōba di le ba gae

tša fihla tša xo tša mollo

ya tla na ya medupe

melete ya legatho ya tla

le-gotto la thōba

la dula molomong wa

melete yana kudu la

dula go fihlela e tla kudu

keleketla

52
743

K34/109

la thšabela matemong wa
ntlon ya legokobu - la fihla
la ne:

mpulete rthokobu

a xona lebalotokobu

mpulete rthokobu

a xona lebalorithokobu

a xona lebaloto

legokobu la ne rha se xo.

bule legotlo o ya thswenya
sepela meleteng

legotlo la ba la hwa la

kgopa ke meetse a pula

legokobu la hlodumela

ka menya ya lebati

la hwetsa legotlo le sego

pula ya khula

sa mosda wa nkwata

743

K34/109

53

ngwana kgoši le bašumane

ka tšatši le le ngwe
ngwana wa kgoši o tšibe
a ya xo tšoma diphoofalo
a balaya diphoofalo tše
dirithši a na le mpya
mpya ye uwe e na telebetō
kudu e šea mampya a
motse ka moka xa o na
bammalaja ae ba boya
xašya e le mathapameng
mpya yane:

ke re ba balaitō
moloto, moloto ke mogo
-lo waka kere ba
balaitō moloto, kere
moloto ke moloto waka
empye maebana
empye maebana

54713

K34/109

ba e swara ba e balaya
ba hloga bare ba sahloxa ye
thoma ~~oq~~ gape

empyee maebana,

empyee maebana,

kere ba balaike moloto,

kere ba balaike moloto,

moloto ke mogolo waka

moloto ke mogolo waka

empyee maebana,

empyee maebana,

kere ba balaike moloto

kere ba balaike moloto

moloto ke mogolo waka

moloto ke mogolo waka

la e swara ba e balaya

ba e sila byalo ka bupi

ba e lahlela ka metzeng

xave xa bodi ba-

ke lokotla

743

K34/109

ba sepela ba sepela tsatsi
 le subetse ba kwa e opela
 xape re moloto kemogolo waka
 empye maebana
 empye maebana
 kere ba bolaiile moloto
 kere ba bolaiile moloto
 moloto ke mogolo waka
 empye maebana
 empye maebana ba e
 balaya la e hlakanthsa le
 mabu ela lehla hlogo kwa
 leato kowa le ngwe kwa
 mesela kowa mamele kowa
 ba Sepela bane re batsena
 ka kgono ya moša-~~le~~ le kwa
 e setšo ebana-bo ba
 thšaba baya ka magae
 kgošit ya kwa nnyya eopela
~~hlabakata~~

56743

K34/109

Kgosi ya kwa mpya e opeka
košana ya bohloko
mpaya ene
empye maebana
empye maebana
kere ba balaili meloto
kere ba balaili meloto
meloto ke mogalo waka
meloto ke mogalo waka
kgosi ya botsiša bare o ile
ke ya gantakgole-a-ge a homola

kgosi ya babetha ba e
botša nnele bare no mmalile
baba balaya le borra
Sainosela wa
rikwatana.

743

monna le mosadi

K34/109

57

monna o be ana le nny
ye kgalo ya baya bgo botse
a e nata kudu byate ka
bana bagage e ja dijo tše di
botse ka tšatsi le lingwe
a ya maeto kgalo kudu
a yo fetša ngwaga le di
beke tše pedi a ne se mosa
di o seke wa fa nny yegake
moroko ka hwa xoba e
tha se tlogela fa motšeng
ye wagago ya sepela le naga
monna a tšea patla a tloga
a ya maeto a fetša beke
mosadi a šala a e ba nny
moroko ya sa ya fetša
kgwedi e kgotletela a e fa
le magobe a dikolobe
keleketta

58 743

K34/109

mpya ya thoma go tla e
monye waka a ya maet
ka ša ke ija moro
moroko wa mathšepēnere
mpya mpya, mpya mpyane
monye waka a ya maeto
kasala ke ija moroko

moroko wa mathšepēnere
a e betha ya fetša beke
le matsšatsi a mahlano a e
fa dijo tša yona tša bose
a fetša beke tše pedi xape
a e fa dijo tša yona le matsšatsi
ka morago ga beke a e fa
moroko wa go tšala ya e o
kgotletela kgwedi le beke tše
thano ~~moroko~~ a sa feditše
kgwedi tše thano le
ma tšatsi a mahlano
keleketla .

743

K34/109

59

mpya ya thoma go lla eve

mpya mpya mpya mpyane
monye waka a ya meeto
ka šala ke iya monoko
monoko wa mathšepēnēnē

hoo hoo mpya
mpyane mpyane
monye waka a ya
maeto ka šala ke
iya monoko, monoko
monoko wa mathš

epēnēnē.

a e bolaya a epela ka ma
furi boexo, a e bona ka
lwape xosasa xe a tsoga

kelekefela

a yo thoma na yona a e
bolaya šokeng a thoma

60
742

K34/109

e ya tla bošego e re
hoo hoo mpya
mpyane monye waka
a ya maeto ka šala
ke ija morako
morako wa mathšepēnēnē
hoo hoo mpya mpyane
monye waka a ya maeto
ka šala ke ya morako
morako wa mathšepēnēnē.
Monye wa yona a boya
a e kwa e sa apela
a befelwa kudu a vena mo-
sadi ka Selepe a moripa
molala a mo epela ka ntlong
nyaya yela ya thabela mong
wa yona.

Sa mesela wa

nhwatona

743 Bagasemanya le Baga matabola K34/109 61

Go be goina le metse ye me
-bedi wa ga semeruya le wa
matabola ba be bana le Sediba
se dutse mellowang sena le
metse a nentšhi ka tšatši
ba hanna metse a segorwa
a ruwele ke Sepoko kamoka
ba rogana le le ba ga matabola
bare le kgela e sale gosasa
Sepoko seo ge se enwa se a cipela
Sere:

kompū momohla ea bina
kompū momohla ea bina
e lwirutsi monye moto
momoto matabola
le bo seranya sa
ritebelele matebele
kompū momohlaga bina
keleketha

62743

K34/109

Kompu mamohla ea bina
ilwisitsi monye monoto
matabola le bo semenya
Ga ritebelele matebele kompu.
ya fetša sediba ka-moka
xo sasa **batla** ba rogana
dape ba re re swanetše
xo nana masoxana xone
a hlokome sediba bošego
boyo masogana a ga semenya
le a g matabola ba bona
sela se senyanya sa meriti
ye megolo e tšena ka
sedibeng e thoma go nwa
ba nomela masoga a mabedi-
gae go tšea Pharašene le
mollo

keleketša

Sa re se sane kompu

743

K34/109

63

kompu - mamohla e a bina
kampu monihla
ea bina
e bina ka mošenešene
e bina ka ngetšana wa
e twaene kompu
e luisitše bo monye
mmoto matabola le bo
semenya ntebelele
matebele kompu
mamohla e ya bina
kompu mamohla
e ya bina
e bina ka mošenešene
e bina ka ngetšana
wa e twa-ene kompu
e luisitše monye mmoto
matabola le bo semenga
santebelele matebele
keleketla,

744

K34/109

63

kompu - mamohla e a bina
kompu monihla
ea bina
e bina ka mošenešene
e bina ka ngetšana wa
e twaene kompu
e luisitše bo monye
mmoto matabola le bo
semenya ntebelele
natebele kompu
mamohla e ya bina
kompu mamohla
e ya bina
e bina ka mošenešene
e bina ka ngetšana
wa e twa-ene kompu
e luisitše monye mmoto
matabola le bo semenga
santebelele mabele
keleketla,

64
743

K34/109

Komp, kompu namohta
e ya bina kompu
ke swisitse Monye monote
matabala ba bo Semenyq
Sa ntebele mabele
merini yela ya šwa ka
noka se re kompu, kompu
e bina ka mošenešene
e bina ka ngwetšang
wa e tawaene kompu
Sa šwa kamoka oca
sora borora ba nobala
xona bošego *kyo
xosana ba tšoga ba thaba
thapa mšidi ya sora
ka noka ka metseng
meete a tšoga a tšise
sediba basadi ba thaba
kuda re ba bona meete
ya ba / kwanoo xarega Setšaba

743

magotto le Sesethe

K34/109

65

kgale kgale magotto a kile
 a bitoa kosa ye kgolo masate
 magott gea bina kosa are
 tamo tamo tamolotsang
 tamo tamo tamot
 Tamolotsang tamo.
 tamolotsang tamo
 ba a fa dithoke ka leselo
 a dija are go di fetsa
 a thabela ka magoring
 Sesethe sa šaka se bina
 Sena .

ke Sesethe sa monobo
 kwane ke Sesethe sa
 monobo kwane aawa
 thong thodi aawa
 thong thodi ke sese
 the sa monobo kwa
 kelebetha

66743

K34/109

base ho hla bela kgomo
Saja Sare gofitra Sa thoma
Xape Xape Sare

ke Sesethe sa moroboth
kwane aowa thong
thodi ke Sesethe sa
morobokwane aowa
thong thodi

Sa fetša nana e lu
Sa thoma go kwena magotte
Magotno a se sa boya
le' ka thatsi le tee a
Se sa boya a thoma xo
thšaba Sesethe xo fihla
a bibe a Swanelana
le Sesethe.

743

K34/109 67

ngwanenyang le pitsi

ngwanenyana yo la
 o be a sa vete go
 thewa a nafa pitsi ya
 leaka ka tsatsi a sala
 xae a ne ke yalwa
 la a sala a apea mago
 -le a nuala. le legogo
 a le ba, seteng xoxera
 mothafao gea filla are
 se wawa sewama
 aowa kodinthsana
 kodi kororo
 Sewela segana
 banna seika
 le pitri mageng
 aawa kodi
 nthane kodi
 kororo aowa
 kodinthsana kodi kororo

68743

K34/109

Pitzi ya thšwela e kitinwa
ene

Pyepyee pyepyee
pyepyee pyepyee
ya fihta ya hlapa
ya fa makako ebe
a e akše legogo
ya .fētša goga ae
ho gela a ya gae
katsatši le lengwe a ya
scape a fihta ene

Sewaowa Sewaowa
Sewila se gawa barwa
Sesika b pitzi nageve
aowa kochintheane
kodi korano
aowa kochintheane
kadi korano

yatta ene
Pyepyee pyepyee pyepyee

743

K34/109

69

a a la . legoga ba re
ya fihla ya robalo
goumo galoria a thakgale
ya aya faya fetia
Sewela a hloga a yagae
ka theng morina ye
mongwe o ya monana
a fihla a botša babo
ngwaranyana a hlo ho
ka tsatše le angwe
a ya xo. Pitsi robeng
ntoye e mokgahlang
e le mebala bala yeo
Sewawa Sewawa
Sewela Segana
banana Serika
lepiti mageng
Sewela Segana
go tšewa
keleketa

70 743

K34/109

aawa kadinthšana
Kodi korano
aawa kadinthšana
kodi korano
ya hi ha xere
pye pyee pyepyee
pye pyee
ya fihla ya nobala
ge dirno ge legogo
ya hlapa ka meetne
ya aya diso th
tela tsaryana ya
fetza a hoga a yagae
e le gore o thaba ge
hlagala byale bote a
ge a hoga le yena
a fihla a opela
kopelo yela ya mosetšano
keleketša

743

71

K34/109

are Sewaowa Sewaowa
 Sewela se gana banna
 Sesika le pitsi nageny
 aowa kodintzane
 kodi kororo
 aowa kodintzane
 kodi kororo

ya fihla pitsi ya mebola
 ya nobla legona
 laogana la erema ka
 sepepe la e nipa molala
 pitsi ya hwa felo tao
 mo setšana ge a eha
 a epila kopito
 are

Sewaowa Sewaowa
 Sewela Segana
 banna Sesika
 le pitsi nageny

72743

K34/109

advaar kodinthsane
kovi korano
agwa kodinthsane
kodi korano
gwa se the seio
a sepela are kgane
ga se ya meo kwa
ya a bele mabego ele
gona a homana
e huile a lla
a phyaka dilo tšela
a bego a di suere
pitsi namago ankgathe
e rkgathe mapkthe
maruwe nmago
a ba ela gae
a kgila dikobo kmatidi
a kala ka me lora
el zala enw sehe
keleketla.

743

K34/109

73

boti a ge ge a boya
maseinong a bana alla
a nvettha ka thupa
a ne nteese amolahlala
ka mahlakung. are apile
kosa ya gaga le pitsi
Sewaowa Sewaowa
Sewela Segang^{na} banna
seuka le pitsi nagen
Aowa kordintsone
Kodi korono
a ne a sa yalla a nage
ka leato thapa tse
are pitsi ere
pyepyele pyepyele
pye pye ~~pyepye~~
keleketla
a none be ya kwala
ka metla.

74 743

K34/109

a napa a fere wa ke
le Sogana le lengwe
la se Biba sa phuti
wa go ethata kudu a
rata ngwanenyana eo
a re go ke Sewela
o be a tšwafa ~~koko~~
kudu a rata gaja
fela le gabina e le ele
thaga ka go apela
a re goba ya mašenong
eja ena a ya koxeng

Sa mosela
wa nkwata.

743

Noga le ngwa rrenyana K34/109 75.

a nata go nyala ke
noga. ka tsatsi a ya
Sokeng a nata noga ya
manabe a fa dijo
ge a ya go yana ore
thun dirnde: dirnde
aawe namohlqbole
dirnde owee
dirnde, dirnde
aawe dirnde
oawe namohlqbole
ya ita ya dula legogo
a efa dijo lemeetre
abla wa ya kowa
Sokeng a ita ayagae
mathapama a philo
a e tina molwetzi
ge, ba boye mašenrong
ba huetša a rabetzi

76743

K34/109

Mokgala beje a-ve go byano
ngwanaka a-ve ke ya
lwa-la papa go sasa-ba
ya masemong a Hoga
a ya Sakeng. a
fihla a ne
aawa namohlakole
dinde dinde
oee dinde
dinde oee
dinde
aawa namohlakole
ya hla ya ne
go bya go bya
gabya gabya gabya
a e abia legogo a e
hlapiša a ~~ta~~-ta a hlwa
nayo
keleketle

743

K34/109

77

tšatši le lengwe bo
mrago ba malale le go
a ape magabe a beletša
ka tsapelo a tšoga a
ya šakeng a e bitša ele
gore bomragwe ba e betši
le ka megora a dinde
a wee dinde. bomrago banyetši
le, ba ba akhattile mapethe
mangwe dinde a wee
dinde a wea namahlakole
ka bašo ka bea kalapa
dinde a we a wee dinde.
ya wane ge a sabare kho
noga ya tšwa ka moteng
e kwa bohloko ya leka
go tšwa fela xa raka ra
a lu ka bohloko
a o be a ganna go tšwa
keleketša

78743

K34/109

bo papa gwe ba monetha
ka letswa a mmetha
mašameng ba be bare & o
ba tawu ke rleeno a
a rapa a tšewa ke monna

Ngwane ngana

ba gabo bare o seke wa
tšea ka ya ka godimo
o tšee ka ya ka fase
ya ka godimo e na le
matsolo a re eya
a tloga le ngwana bo
a ya ga koho wa ge
a ha ka tsela ya ka fase
kwa nto ere kgele thu
a mosese fase
keleketha

743

K34/109

79

a thšaba a ba ga koko
a ge are

mama o rila a
mpotša tsela o
tšee ya ka faae
kelethu kelethu makelethu
mama o rila a mpotša
tsela a tšee ya ka
faae

Motšolo a tšwela a mokitimela
a lahla diphepa a thšaba
a re

mama o rila a mpotša
tsela o tšee ya godimo
kelethu makelethu na
mama o rila a mpotša
tsela o tšee ya godimo

Motšolo a tšwela a letša
mlele

keleketša

80*
743

K34/109

a la hla le kotwana
la ngwana fase a tsa
thaba a le ba melaleng
a tswela xape alla byale
a lahla bogobe beja ngwana
thoma go opela are
Mma o nite a mpotša
tšela o tše ya godimo.
ya fase ena le dilomi
a tswela a lahla ngwana
fase motšolo a moua
a ne ge a šetše a bona
motše kaufsi a a kitima
kuda a šetše a kitima ka
leporo matšolo are ge a
tšena ka kgoro a mo
hoša leha-lo la ka monago
la phana kape

Dalson maphoto
End. S. 743.